

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ ВІХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

6 грудня 2007 року

№38 (2814)

Надзвичайний і Повноважний Посол Румунії в НТУУ «КПІ»

28 листопада 2007 року ректор НТУУ «КПІ» М.З.Згуровський прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Румунії в Україні п. Т.Л.Христіа на його прохання. Візит було присвячено обговоренню перспектив співпраці в рамках Мережі університетів Чорноморського регіону (Black Sea University Network – BSUN), адже М.З.Згуровський обраний президентом цієї Мережі на 2008-2010 роки.

Посла Румунії супроводжували міністр-радник Р.Стансіо та перший секретар К.Аргхір.

М.З.Згуровський ознайомив пана Посла з історією НТУУ «КПІ», поділився враженнями від нещодавньої зустрічі з Президентом Румунії Т.Басеску, розповів про хід виконання проекту «Сталий розвиток» (Sustainable Development), координатором якого в BSUN виступає НТУУ «КПІ».

Під час зустрічі пан Посол передав ректору інформацію про румунські університети, які входять до BSUN і зацікавлені в розвитку співробітництва з НТУУ «КПІ», а також програми та напрямки можливого співробітництва.

Ректор передав пану Послу запрошення взяти участь у «Форумі вищої освіти – Конгресі Мережі

університетів країн Чорноморського регіону», який відбудеться навесні 2008 року.

Ректор М.З.Згуровський від імені колективу університету просив Посла Румунії передати Президенту Т.Басеску запрошення відвідати НТУУ «КПІ». Департаменту міжнародного співробітництва університету дано доручення працювати спільно із румунськими дипломатами щодо реалізації досягнутих домовленостей, широко інформувати громадськість та студентів про розвиток

співробітництва НТУУ «КПІ» з освітньо-науковою сферою Румунії, в т.ч. – через механізми діяльності BSUN.

Після зустрічі, яка пройшла в дружній атмосфері, гості з Румунії ознайомилися з інфраструктурою Київського політехніки, з галереями видатних учених, діяльність яких пов'язана з НТУУ «КПІ», та студентів – переможців міжнародних олімпіад з математики, фізики, інформатики.

Інф. «КП»

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ

Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми екологічної та ядерної безпеки об'єктів паливно-енергетичного комплексу», організована НАН України, Міністерством палива та енергетики, Міністерством з надзвичайних ситуацій України, Інститутом геохімії навколишнього середовища, НТУУ «КПІ» та Українським товариством сталого розвитку, відбулася 27-29 листопада в нашому університеті.

В її роботі взяли участь близько 200 учасників з України та близького зарубіжжя. Серед них учені, молоді науковці галузевих науково-дослідних інститутів, проектних установ, ВНЗ, фахівці промислових підприємств, представники громадських організацій.

Відкрив роботу конференції Е.В.Соботович, академік НАНУ, директор Інституту геохімії НАНУ та МНС. Він закликав до плідної роботи, яка на даному етапі сприятиме прийняттю обґрунтованих рішень щодо розробки державних науково-технічних програм із забезпечення екологічної безпеки у сфері паливно-енергетичного комплексу, зокрема тих, що стосуються об'єктів гідроенергетики, теплової та ядерної енергетики.

Від НТУУ «КПІ» зібрання привітав проректор з навчально-виховної роботи Г.Б.Варламов. Він побажав присутнім цікавої та результативної роботи, а також коротко охарактеризував напрями наукових досліджень, що виконуються в КПІ за тематикою екологічної та ядерної безпеки.

Інф. «КП»

ІНОЗЕМНІ ЛЕКТОРИ В КПІ

Кінець листопада став дуже продуктивним для пісотної студентів нашого університету – з 26 по 30 листопада тривав курс лекцій, організований у рамках проекту Темпус «UKRBRIGE» та Науковим парком «Київська політехніка». Тема такого навчання «Менеджмент технологій в сучасному суспільстві» об'єднала цікаві доповіді іноземних лекторів, плідні дискусії та активну роботу всіх присутніх. Обговорення проходили англійською мовою. Стати учасником було неважко, слід було зареєструватися на сайті НТСА (www.ssa.org.ua).

Перші дні цього своєрідного заходу стали ознайомленням з теоретичними засадами проблем інноватики, інноваційної системи взагалі, тенденції розвитку науки та технологій. Для гарного засвоєння матеріалу голландський професор Карел Мюлдер (TU Delft, Нідерланди) намагався наводити у своїх лекціях яскраві приклади з діяльності відомих компаній, таких як Intel, Greenpeace, EIRMA, з історичного минулого, надавав можливість для запитань студентів та інтерактивної бесіди. Він не вперше присутній в НТУУ «КПІ», і вже не дивується допитливості наших студентів.

Його аспірант – пакистанський дослідник Шахзад Хан розповів про функціонування клінічних лабораторій «Calloway», принципом роботи яких є інноваційні розробки щодо випробування ме-

дикаментів. Він також повідомив учасникам про основні характеристики національної інноваційної системи, про різні моделі інновацій тощо.

Розділившись на групи, студенти отримали завдання за методом «case study». Кожна група мала свою ситуацію, презентації яких відбулися в останній день курсу. Для більшої актуальності завдання стосувалися діяльності компаній Intel, General Electric, лабораторій «Calloway» та українського середовища. Всі студенти були захоплені роботою, працювали і на перервах, і наприкінці дня, відчувалася навіть «здорова конкуренція».

З презентацією свого дослідження, яке проводилося протягом кількох місяців, виступив магістр TU Delft Брам Пош. Він проходив практику в нашому університеті, за цей час взяв безліч інтерв'ю з приводу інноваційної системи України. Особливо його цікавили питання фінансового забезпечення та перспективності українського промислового сектору.

На мою думку, курс лекцій мав величезний успіх, і, звичайно, не можна не назвати основних організаторів – тріо, на якому тримався весь цей захід, – О.Кордас, координатор проекту Темпус «UKRBRIGE», яка приїхала сюди зі Швеції задля такої події, Є.І.Нікіфорович, професор НТУУ «КПІ», український координатор проекту Темпус «UKRBRIGE», К.В.Жуйкова, викладач кафедри менеджменту, менеджер проекту Темпус «UKRBRIGE». Залишається лише сподіватися на подальше продовження подібних заходів, які стануть корисним приводом для обміну досвідом, знаннями та виникнення зв'язків по наукових інтересах.

Ірина Рудь, студентка ФС

ЯПОНСЬКИЙ ДОСВІД – УКРАЇНІ

Нещодавно (13 листопада 2007 р.) завершився десятиденний бізнес-курс «Стратегічне управління кадрами та розвиток людських ресурсів», який проходив на базі Українсько-Японського центру НТУУ «КПІ».

Під керівництвом Шінічіро Кавагучі (Shinichiro Kawaguchi Ph. D.) – експерта Японського агентства міжнародного співробітництва JICA – викладачі КПІ та представники бізнес-кіл за своювали японський досвід роботи з персоналом та методичні прийоми розробки моделі управління персоналом на основі системи збалансованих показників (BSC). Остання ефективно застосовується передовими консалтинговими компаніями у сфері управління персоналом, а модель Ш.Кавагучі – автора кількох відомих у світі книг з менеджменту персоналу – покладена в основу комп'ютерної програми для обліку та оцінки кадрів на підприємстві «HR-Navigator».

У ході ділової гри учасники вчилися балансувати цілі своїх компаній стосовно фінансів, клієнтів, бізнес-про-

цесів та розвитку організації, розробляти та описувати бізнес-процеси, оцінювати відповідність персоналу внутрішнім вимогам організації та вчилися управляти персоналом на основі ключових показників ефективності (Key performance indicators) персоналу та організації.

Лектор у рамках Проекту технічного співробітництва поділився зі слухачами не тільки своїм баченням HR (управління персоналом) менеджменту, а й базовими методичними матеріалами та останніми своїми розробками з діагностики організаційного розвитку та оцінки лідерства.

Інф «КП»

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Візит Посла Румунії

Проблеми екологічної та ядерної безпеки

Іноземні лектори в КПІ

Японський досвід – Україні

2 Міжнародна конференція поліграфістів

С.Д.Івасишену - 70!

Студентський турнір фізиків

3 Польський семінар в КПІ

У Дискусійному клубі НТСА

Український Сократ

4 Ювілей хорової капели КПІ

Політехніки – чемпіони столиці

Зустрічі та дискусії викладачів різних навчальних закладів завжди є плідними та корисними для вдосконалення навчального процесу, розвитку наукових досліджень, підвищення рівня підготовки майбутніх фахівців.

Зокрема, для Видавничо-поліграфічного інституту НТУУ "КПІ" це участь у заходах, організованих Міжнародним колом навчальних закладів поліграфічного спрямування, що цього року святкує своє 50-річчя.

9-13 жовтня 2007 року в роботі 39-ї щорічної конференції Міжнародного кола навчальних закладів поліграфічного спрямування, що відбулася в м. Івердон (Швейцарія), взяли участь понад 60 вчених та викладачів. До Швейцарії з їхалися представники України, Польщі, Росії, Німеччини, Нідерландів, Бельгії, Китаю, Індії, Канади, Великобританії, Хорватії, Узбекистану, Данії, Угорщини, Австрії, Фінляндії, Швеції. Всі учасники конференції дали найвищу оцінку співробітників конференції – Вищій школі інженерних наук кантона Во.

Головував на конференції обраний минулого року професор Вольфганг Файль (м. Штуттарт, Німеччина). Активну участь у ній також брав Почесний голова Міжнародного кола, По-

Міжнародна конференція поліграфістів

чесний доктор ВПІ професор Хартман Лібетрут (м. Вуперталь, Німеччина).

Під час роботи конференції були запропоновані численні презентації, присвячені дослідженням, проведеним у навчальних закладах. Окрім того, значна частина доповідей та дискусій стосувалася вдосконалення навчального процесу в університетах та його адаптації до вимог Болонського процесу. Цій темі були присвячені доповіді Франка Роха з Лейпцизького технічного університету (Німеччина), Богдана Дурияка з Української академії друкарства (Україна), Олександра Циганенка з Московського державного університету друку (Росія), Вернера Соботки з Віденської технічної школи (Австрія), Пенті Вілусели з Університету прикладних наук (Фінляндія), Джіліан Мазерсіл з Університету Торонто (Канада), Сьюзен Пандіт з Лондонського коледжу комунікацій (Великобританія). Така увага до цієї теми свідчить про її важливість, необхідність обговорення та обміну досвідом. Адаже впровадження засад Болонського процесу в навчальні плани та організацію освіти сприятиме покращенню підготовки фахівців та їхній конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

Від НТУУ "КПІ" в конференції взяв участь директор ВПІ П.О.Киричок, який представив доповідь про сучасний стан та розвиток навчального процесу у ВПІ в умовах впровадження принципів Болонської декларації.

Майя Заховайко

Зліва направо: Х. Лібетрут, О. М.Циганенко, П. О.Киричок

ВІТАЄМО! Степанові Дмитровичу Івасишену - 70!

Відомому математику в галузі диференціальних рівнянь, блискучому педагогу, завідувачу кафедри математичної фізики, доктору фізико-математичних наук, професору Степану Дмитровичу Івасишену 10 грудня 2007 виповнюється 70 років.

Степан Дмитрович Івасишен пройшов славний життєвий шлях, відзначений багатьма науковими та педагогічними здобутками. Народився він на Івано-Франківщині в робочій сім'ї. У 1954 р. вступив до Чернівецького університету на математичне відділення, яке з відзнакою закінчив у 1959 р., потім вступив до аспірантури, де його науковим керівником був професор С.Д.Ейдельман. У 1963 р. молодий науковець успішно захистив кандидатську дисертацію. З 1961 р. С.Д.Івасишен працював на кафедрі диференціальних рівнянь Чернівецького університету, де протягом 1961-1969 рр. обіймав посади асистента, доцента та завідувача цієї кафедри.

У 1969-1988 рр. він жив та працював у Києві, зокрема до 1980 року перебував на посаді завідувача кафедри вищої математики Київського вищого інженерного радіотехнічного училища протиповітряної оборони. У 1980-1988 рр. С.Д.Івасишен працював доцентом, а потім професором кафедри математичного аналізу Київського університету ім. Т.Шевченка. У 1981 р. він захистив докторську дисертацію в Інституті математики АН УРСР.

У 1988 році С.Д.Івасишен повертається в Чернівці, де створює та очолює кафедру математичного моделювання в Чернівецькому університеті. Одночасно він створює та очолює спочатку відділ крайових задач для рівнянь із частинними похідними, а з 1996 року – Чернівецьку філію відділу математичної фізики Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С.Підстригача НАН України.

З 2003 р. починається другий київський період життя С.Д.Івасишени. Упродовж 2003-2004 рр. він працює завідувачем кафедри вищої математики Міжрегіонального гуманітарно-го інституту Київського славістично-

дисертації його учнів. С.Д.Івасишен є автором понад 200 публікацій, серед яких 3 монографії та 10 навчальних посібників. Особливо слід відзначити монографію "Матриці Грина параболических граничних задач", видану в Києві в 1990 році, а також написану у співавторстві монографію "Analytic methods in the theory of differential and pseudo-differential equations of parabolic type", видану в Базелі, Бостоні та Берліні в 2004 році.

Серед навчальних посібників С.Д.Івасишени виділяються "Лекції по теорії диференціальних уравнений" (1973); "Вища математика" (2004); "Диференціальні рівняння математичної фізики" (2005). Ці посібники впроваджені в навчальну практику вищих навчальних закладів України та мають визнання серед викладачів і студентів.

С.Д.Івасишен був серед академіків-засновників Академії наук вищої школи України. Він член Українського (з 1995 р.) та Американського (з 1996 р.) наукових математичних товариств. Степан Дмитрович є членом редколегії чотирьох наукових фахових журналів. За досягнення в роботі нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, ювілейною медаллю "За доблесну працю" і знаком "Відмінник освіти України".

Високоосвічена людина, прекрасний професіонал, чуйний та доброзичливий керівник С.Д.Івасишен користується великою повагою та авторитетом серед викладачів і студентів. Він активно продовжує свої оригінальні наукові пошуки, які щорічно завершуються все новими і новими нетривіальними результатами.

Дорогий Степане Дмитровичу! Бажаємо Вам міцного здоров'я, сімейного благополуччя та нових творчих і педагогічних здобутків.

Колектив кафедри математичної фізики

го університету. З вересня 2004 року С.Д.Івасишен почав працювати в НТУУ "КПІ", спочатку професором кафедри математичної фізики, а в 2005 році очолює цю кафедру.

Протягом усього життєвого шляху й енергію справи викладання математики у вищих навчальних закладах, керівництву науковою роботою студентів, аспірантів та молодих викладачів. Серед його непосредних учнів 12 кандидатів наук. Понад 70 студентів, науковою роботою яких керував Степан Дмитрович, зробили доповіді на наукових конференціях.

Основні наукові результати С.Д.Івасишени пов'язані з теорією задач Коші та крайових задач для параболических рівнянь і систем рівнянь з частинними похідними. Цій теорії присвячені обидві його дисертації та

поки що плани. Хоча впевнений, що майбутня діяльність буде пов'язана з фізикою та математикою, бо люблю спілкуватися і працювати з розумними людьми. Крім того, добре було б мати власну справу.

Захоплююсь нумізματοю, не байдужий до раритетних видань. Ще подобається кульова стрільба, умію вправлятися зі спортивним луком, пістолетом та гвинтівкою, цікаво мандрувати Карпатами та Кримом у товаристві гарних людей тощо.

Олександр Рибак: Ще у шкільні роки кілька разів перемагав на мських фізичних олімпіадах. Та в університеті вони часто збігалися за часом з математичними, тож вибирав останні. Але торік зайняв абсолютне друге місце на університетській олімпіаді PhysTech-open. І цього разу із задоволенням прийняв запрошення виступити за ФТП.

Суддівство на турнірі, на мій погляд, грішить суб'єктивністю, не визначено чітких критеріїв, що відповідало б певним оцінкам – за що ставити 5, 7 чи 10. Причому, звертали увагу на яскравість презентації, а мої доведення, викладені на дошці, поважний "ареопаг", здається, до кінця і не зрозумів.

Про себе: своє майбутнє я бачу в математиці. Збираюся вступати до аспірантури Інституту математики НАН України – доводити теорему, писати статті, рухати науку.

Ірина Мірошникова. Фізбої – це можливість застосувати набуті знання на практиці. До того ж виконати дослідження (нехай навіть у рамках умов задач) – це ще один крок на шляху пізнання навколишньої реальності. Усі дні і ночі, проведені в обговоренні задач, присвячені експериментам і побудові різних теорій – вони просто незабутні.

Шостий всеукраїнський студентський турнір фізиків пройшов у другій половині жовтня на базі КНУ ім. Шевченка. Помірялися силами з їхалися 22 команди з усіх регіонів України та дві російські – із Санкт-Петербурга й МФТІ.

Київську політехніку представляла команда студентів ФТП з шести осіб: Максим Дмитренко, Микола Зеленький, Сергій Луговський, Ірина Мірошникова (всі 2-й курс), Олександр Рибак, 6-й курс та капітан команди четвертокурсник Віктор Сдобніков. Керівник команди – аспірант, випускник ФТП Андрій Козак.

Турнір тривав упродовж 5 днів і складався з трьох етапів. По черзі (спочатку у своїй підгрупі, потім у чвертьфіналі та півфіналі) учасники дискутували щодо розв'язання задач дослідницького характеру (умови їх були відомі заздалегідь), по черзі виступаючи доповідачами, опонентами та рецензентами. Як розповів Віктор Сдобніков, є багато технічних моментів, здатних у підсумку покращити рейтинг команди. Тож досвід участі у подібних змаганнях та всебічна фахова підготовка є необхідною складовою успіху. Фізтехівці виступили вдало: перше місце серед групи технічних університетів та диплом третього ступеня серед усіх учасників.

Віктор також розповів, що 17 задач, у розв'язанні яких змагалися претенденти, відповідно до регламенту мали непросторі, але чітке формулювання, були реальними, вимагали диференційованого підходу (теоретичного та експериментального), вирізнялися міжпредметними зв'язками. Відповіді на них неможливо знайти в Інтернеті, має бути запропонована якась новатія. До речі, різні команди могли пропонувати різні підходи й рішення, кожне з яких мало шанс отримати однаково високі оцінки. Юнак назвав як приклад одне із завдань: який мінімальний

розмір може мати зірка? Обгрунтована відповідь, за його словами, займає до 30 сторінок тексту з роз'ясненнями фізичних явищ, обгрунтуваннями об-

СТУДЕНТСЬКИЙ ТУРНІР ФІЗИКІВ

раної моделі й математичними викладками, результат яких узгоджується з астрономічними спостереженнями. А розпочинається з визначення: що таке зірка, далі розглядаються фізичні умови реакції, що проходять в об'єкті, який називається "зірка"...

Враженнями від участі в турнірі діляться його учасники.

Віктор Сдобніков: Турніри, на відміну від олімпіад (які вимагають високого інтелекту, знань і спортивного вміння "зібрatisя" протягом 4-5 годин), передбачають уміння повертатися до незрозумілої нерозв'язаної проблеми через тиждень, місяць, рік. І саме ці якості потрібні дослідникам, вченому. Прикладом того є історія багатьох відкриттів. Турнір моделює реальну наукову діяльність – зі злетами і невдачами, взаєморозумінням із колегами, необхідністю зрозуміло викласти отримані результати і відстояти свою позицію в науковій дискусії. Слід зазначити: фізтех дає різнобічну базу знань, що дозволяє перетворити участь у турнірі фізиків на процес зрозумілий, захоплюючий, цікавий і змістовний. У ФТП ідеї турніру підтримує доц. Дмитро Віталійович Філін, за що йому величезна вдячність.

Про себе: навчаюся за спеціальністю "Інформатика". Мріяв навчатися у ФТП і саме за цією спеціальністю з 6-го класу (закінчив Київську СШ №3). Своїми успіхами завдячую перш за все чудовому вчителю Валерієві Алімовичу Старощуку, від нього передалося захоплення фізикою, з його "благословення" успішно виступав на шкільних фізичних олімпіадах різного рівня.

Зараз працюю інженером-програмістом в Інституті кібернетики, відділ розпізнавання образів, куди потрапив після семінару з розпізнавання. Свою наукову працю найближчим часом пов'язую з цим інститутом. Але фізику вважаю наукою абсолютною необхідною. У майбутньому планую максимально ефективно застосовувати ті знання з фізики й математики, що дає фізтех. Програмування для мене – реалізація ідей та моделей математики і фізики.

Захоплююся східними єдиноборствами, з 8 років займаюся спелеологією, охоче катаюся на гірських лижах, люблю біг тощо.

Сергій Луговський: У фізичному турнірі виступав утретє. На мій погляд, такі заходи дуже корисні для загального розвитку. Адаже в суперечці народжується істина, і саме на суперечці побудовано регламент фізбою. Було дуже цікаво, дізнався багато нового, а головне – корисного. До участі у подібних змаганнях мене залучив шкільний учитель Валерій Алімович Старощук, та й з Віктором Сдобніковим "виступали на одному полі" ще в школі (готувалися у нього вдома і він допомагав відшукувати нестандартні методи розв'язання та налаштуватися на змагання). Тож дуже зрадів, знову зустрівши його в ФТП на фізбоях.

Про себе: навчаюся за спеціальністю "Прикладна фізика", староста групи. Дуже задоволений, що навчаюся саме в ФТП. Про наперед майбутніх досліджень говорити ще зарано, прирізом, мене цікавить балістика, але це

поки що плани. Хоча впевнений, що майбутня діяльність буде пов'язана з фізикою та математикою, бо люблю спілкуватися і працювати з розумними людьми. Крім того, добре було б мати власну справу.

Захоплююсь нумізματοю, не байдужий до раритетних видань. Ще подобається кульова стрільба, умію вправлятися зі спортивним луком, пістолетом та гвинтівкою, цікаво мандрувати Карпатами та Кримом у товаристві гарних людей тощо.

Олександр Рибак: Ще у шкільні роки кілька разів перемагав на мських фізичних олімпіадах. Та в університеті вони часто збігалися за часом з математичними, тож вибирав останні. Але торік зайняв абсолютне друге місце на університетській олімпіаді PhysTech-open. І цього разу із задоволенням прийняв запрошення виступити за ФТП.

Суддівство на турнірі, на мій погляд, грішить суб'єктивністю, не визначено чітких критеріїв, що відповідало б певним оцінкам – за що ставити 5, 7 чи 10. Причому, звертали увагу на яскравість презентації, а мої доведення, викладені на дошці, поважний "ареопаг", здається, до кінця і не зрозумів.

Про себе: своє майбутнє я бачу в математиці. Збираюся вступати до аспірантури Інституту математики НАН України – доводити теорему, писати статті, рухати науку.

Ірина Мірошникова. Фізбої – це можливість застосувати набуті знання на практиці. До того ж виконати дослідження (нехай навіть у рамках умов задач) – це ще один крок на шляху пізнання навколишньої реальності. Усі дні і ночі, проведені в обговоренні задач, присвячені експериментам і побудові різних теорій – вони просто незабутні.

О.Рибак

В.Сдобніков

С.Луговський

М.Зеленький

боротьбі з командами фізичного і радіофізичного факультетів КНУ поступилися всього кількома балами. Звичайно, трохи прикро, але наступного року обов'язково намагатимемося виступити краще, а для цього головне – продовжувати вчитися. Велике спасибі організаторам фізбоїв, турнір пройшов на найвищому рівні.

Як на мене, такі змагання захоплюють, викликають інтерес до майбутньої професії (це якраз про мене, адже навчаюся на кафедрі прикладної фізики ФТП). Вивчати фізику цікаво ще й тому, що це "мова" природи, один із засобів спілкування людини з навколишнім світом.

Записала Н.Вдовенко

ПОЛЬСЬКИЙ СЕМІНАР В КПІ

23 листопада в НТУУ "КПІ" відбувся семінар українських та польських підприємств. Його організували: з польської сторони Товариство Польща – Україна (м.Вроцлав) та фірма "Мінераль" за підтримки Секції вихованців КПІ в Польщі, а з української – університет "КПІ". У роботі семінару взяли участь директори та топ-менеджери польських підприємств: "Мепрозет" (виробництво сталених конструкцій), Транспортне підприємство м.Лодзь "Штейнполь" (виробництво меблів), "Полон-альфа" (виробництво приладів контролю), "Брінкхаус" (виробництво текстилю).

Відкриває семінар С.І.Сидоренко

Гостей було поінформовано про основні напрями розвитку економіки України та перспективи українсько-польського співробітництва, висвітлено особливості української системи оподаткування та митного оформлення товарів. Відбулися ділові зустрічі з українськими бізнесменами, проведено попередні переговори тощо. Польські гості також зустрілися з Анною Сквородзькою-Лущанською, торговим радником Посольства Республіки Польща в Україні, мали обширну культурну програму.

У роботі семінару взяли участь проректор з міжнародних зв'язків С.І.Сидоренко, керівник управління міжнародного співробітництва Б.А.Циганок та декан ФММ О.А.Гавриш.

Я. Фукса

Конференція молодих учених

підготовлений та виданий збірник тез та доповідей. Особливої уваги заслуговує робота голови засідання професора П.В.Круша та заступника голови засідання доцента С.О.Тулчинської. В організації та проведенні конференції активну участь взяло керівництво ФММ.

Сподіваємось, що в наступному році конференція буде не менш плідною і цікавою.

О.І.Андрус, ст. викладач каф. економіки і підприємництва ФММ

22-23 листопада, за доброю традицією НТУУ "КПІ", зібрала своїх учасників VI Міжнародна науково-практична конференція "Сучасні проблеми розвитку підприємництва в Україні". У ній взяли участь понад 200 молодих і талановитих учасників з різних куточків України.

Основна мета конференції – обґрунтування теоретичних та практичних положень, розвиток приватних і державних інститутів і інституцій, які сприяють діагностиці існуючих деформацій у цій важливій складовій національної економіки.

Робота проходила за двома секційними напрямками: 1. Напрямок державного регулювання підприємства в Україні. 2. Розвиток підприємства як фактор сталого розвитку економіки.

У конференції взяли участь 5 професорів, 4 доктори економічних наук, 19 аспірантів, 119 студентів ФММ. Серед учасників – 78 студентів кафедри економіки і підприємництва, яку очолює професор П.В.Круш.

Позитивний момент конференції – участь студентів як технічних спеціальностей, так і студентів інших навчальних закладів України (НУДПСУ, ХДАК, КНЕУ та ін.). Їх доповіді були цікавими та викликали активне обговорення.

До пленарного засідання співробітниками кафедри був

Практикуй англійську в Дискусійному клубі НТСА

Дискусійний клуб Наукового товариства студентів та аспірантів НТУУ "КПІ" відновив свою діяльність у цьому навчальному році, але вже з деякими змінами – обговорення проходять англійською мовою. Це, з однієї сторони, ефективна практика ораторського мистецтва, а з іншої, підготовка до міжнародних дискусій. До клубу запрошуються всі зацікавлені темою, яка обирається завчасно, і є актуальною для молоді. На дискусії часто присутні гості з інших країн, завдяки чому спілкування ведеться англійською.

На першій зустрічі ми вирішували питання: "Чому люди мають погану звичку смітити та плювати на землю?" Тема дискусії мала назву "Цивілізація сміття", але в термін "сміття" вкладався ширший зміст, тому говорили і про марне гаяння часу на комп'ютерній грі, і про споживання нездорової їжі, і про стан культури взагалі. На цій дискусії учасники мали нагоду поспілкуватися з відомим австралійським мандрівником Тімом Коупом, який нещодавно за-

вершив свою трьохрічну подорож на конях з Монголії до Угорщини, і повернувся в Україну відвідати своїх друзів (колись він уже виступав у кіноклубі НТСА з розповіддю про свою мандрівку; демонстрував власні фільми та фотографії). Жартуючи, що коні – найекологічніший вид транспорту, він розповів багато цікавих фактів про життя і менталітет різних народів. Його брат Джон розказав нам про австралійські закони: виявляється, що за клаптик, який він ненароком викинув на вулиці, можна отримати штраф 100-150 австралійських доларів. І не обов'язково це має побачити поліція, отримати звинувачення можна навіть від свого сусіда. Дві німки Кароліни запевняли, що в Німеччині навіть є спеціальна охоронна служба "Green bottom", яка слідкує за чистотою та порядком громадян. Тому німці, на-

приклад, ніколи собі не дозволяють покласти пластмасу у відділення для сміття, де намальований папір. Англієць Алістер Мекнеір, викладач та керівник книжкового клубу в Британській раді Києва поділився із нами своїми роздумами щодо дивної тенденції – молоді Англії також може плювати на землю, але дорослі люди не мають такої гидкої звички; а також про те, що в лондонському метро дійсно брудно на протязі вулицям, які блищать охайністю. Китайські студенти розповіли про те, що в їхній країні час від часу влаштовуються волонтерські заходи, де молоді люди залучаються до збирання сміття по місту. На такі акції приходять досить багато людей. Звичайно, проблема українців не в тому, що мало смітників навколо, а в тому, що потрібно постійно підвищувати мораль, і може спершу це дійсно

робити за допомогою за-конів та штрафів...

На другій цьогорічній зустрічі дискусійного клубу учасники обговорювали взаємозв'язок нашої освіти з майбутньою роботою – чи достатньо студентам знань, умінь та досвіду для того, щоб знайти достойну роботу після закінчення вузу. Поговорили і про неформальну освіту та самоосвіту, які на сьогоднішній день є бажаним доповненням до диплома. Адаже участь у різних недержавних організаціях, студентських асоціаціях тощо – величезний внесок для повноцінної реалізації здібностей молоді. Крім того, це стає надійною основою для СУ і має неабиякий вплив на потенційного роботодавця. Голландець Брам Порч, який проходить у НТУУ "КПІ" свою магістерську практику, наголосив, що для студентів також важливо брати участь у міжнародних програмах мобільності під час свого навчання. А ось харківчанка Наталія, яка вже здобула свою спеціальність,

поділилася власним досвідом: виявляється, що в резюме потрібно обов'язково вказувати і про свої хобі. Вона, наприклад, отримала роботу у змаганні з іншими претендентками тільки завдяки тому, що у своїй анкеті написала про захоплення катанням на сноуборді, до того ж ще й не раз отримувала призові місця у змаганнях. Директор компанії (француз), як виявилось, обожнює цей вид спорту.

Але, звичайно, хотілося б, щоб наша освіта поменше залежала від роботодавців, і побільше була направлена на всебічний гармонійний розвиток. Цьому також намагається сприяти і наш клуб. Дискусійний клуб НТСА, який проходить по п'ятницях другого тижня, має на меті розвивати ораторські здібності, давати волю думкам та ідеям. Кожен має можливість запропонувати і свою тему для обговорення, тому залишається лише сказати: "You are very welcome here!"

Ірина Рудь, член НТСА НТУУ "КПІ"

Третього грудня 2007 року виповнилось 285 років від дня народження одного з найбільш яскравих представників філософії Нового часу, великого українського мудреця Григорія Савича Сквороди.

Воістину безмежний обшир інтересів цього мислителя. Але, як на мене, найбільш цікавою для загалу нашого університету є та його частина, в якій він звертається до проблематики творчості (адже інженер – це за визначенням: творець).

Ми повністю поділяємо висновки тих дослідників творчості Сквороди, котрі стверджують, що найважливішим його внеском у розвиток світової філософії було вчення про "сродний труд" (споріднену працю). Не родовід, майнове багатство та чини, але "сродність" має визначати істинні виміри людини в суспільстві та суспільства в людині. В ідеї "сродності" в згорнутому вигляді наявне багато чого з того, що знайде своє вирішення та буде вирішуватись у найновітніших філософських та психологічних, евристичних та дидактико-педагогічних дослідженнях проблеми творчості: мотивація творчості, проблема покликання людини, її обдарувань, нахилів, здібностей, талановитості, геніальності. Проблема "людини на своєму місці". А відтак – і проблема "людини не на своєму місці"... Хто заперечить, що в нашому сьогоденні подібні проблеми і питання не є гостроактуальними, вимагають свого невідкладного теоретичного і практичного вирішення?

Адаже саме нахил до того чи іншого виду і роду діяльності людини і зумовлює першочергово її (діяльності, праці) сродний характер, стверджує

Г.С.Скворода. Сродність є результат вибору людиною теренів свого діяльного прикладання, а можливість вибирати – це необхідна умова буття людини в ситуації свободи. І зовсім не випадково стільки місця в роздумах філософа займає тема свободи. Коли немає можливості вибирати, немає й сродності.

Ось показовий фрагмент із діалогу "Алфавит, или Букварь мира": "Некоторый молодой был моим учеником. Дитина подлинно рожден человеконлюбу и дружбе, рожден все честное слышать й делать. Но не рожден быть студентом. С удивлением сожалел я о его остоленности."

Но как только он отрешился к механике, так вдруг всех удивил своим понятием без всякого руководителя". Як і причини призводять до ситуації "не-сродності", в яку попадає людина? Марнослава, нестримна жадоба до накопичення майнових форм багатства, пражання звань, чинів та привілеїв тощо. Це – внутрішні спонукальні чинники. Є й зовнішні, джерело яких криється в самому суспільстві, несправедливо та неправедно влаштованому, відзначає філософ. Нехтування сродністю, гіпертрофованій потяг людини до спокус навколишнього світу веде до укорінення в ній почуття відчаю, розпуки, очікування смерті, помсти, гніву. Саме застерігаючи проти такої перспективи, філософ настійно проводить думку про необхідність людини "дослухатись до себе", аби йдучий із глибин людського ества потяг до сродного труда, до "милаго сердцу" роду її

діяльного буття не був зігнорований, не залишився непочутим. Ми переконані, що ідея "вслухування в себе" людини (як і ціла низка інших ідей Г.С.Сквороди, які стосуються даної проблематики) ще дочекається своїх дослідників і наслідників, набуде того розвою, актуалізації в сучасній філософії творчості, який буде адекватним тому потенціалу, що вона в собі таїть.

Людина повноцінна (цілісна, скаже наукова філософія (потому), щастя,

посній праці, є, на думку філософа, дефіцит сродності (в людині, в державі, у праці). Сенека буть людини, таким чином, це пошук нею себе, а ідеальне суспільство має бути влаштовано таким чином, щоб виконувати роль своєрідної "повитухи", що забезпечує народження повноцінної, "душевно веселої", щасливої (власне – нормальної) людини.

У міркуваннях Г.С.Сквороди нерідко піднімають ті практичні вказів-

УКРАЇНСЬКИЙ СОКРАТ

творчість (життя в режимі сродності) – то є однопорядкові виміри особистості та суспільства: "Прибыль не есть увеселение, но исполнение нужности телесныя, а если увеселение, то не внутреннее; родное же увеселение сердечное обитает в делании сродном. Тем оно слаще, чем сроднее... Душу веселит сродное делание".

Надзвичайно цінним у поглядах Г.С.Сквороди на сутність сродності як визначального чинника буття істинної людини є те, що він чітко усвідомлює соціальну, культурну зумовленість та детермінованість особистості. Іншими словами, людиною в нього не є атомізованою, а її розуміння – черговою філософською робіт-зонадою, але осягається як невіддільна складова історичного цілого (у Г.С.Сквороди переважно – держави). Це означає, прийнятні, що для нього позасумнівними були і висновки про соціальну сутність особистості, і висновки про те, що сродна людина можлива лише в сродному ж таки суспільстві. А, відповідно, людина "остолбенела" – в суспільстві "остолбенелом". І це саме так, бо творчість можна формувати лише у творчому суспільстві. І причиною загибелі рабовласницьких цивілізацій і феодального суспільства, базованого на кри-

зідси ж – неперборна переконаність у необхідності та можливості такого влаштування життя, яке було б достойним людини, людей і суспільства. І не суто теоретична, але й та, яка ставить його в один ряд з філософами, котрі як мислили, так і відчували, так і діяли практично: Сократом, Спінозою, Фіхте, Марксом, Леніним... Саме тому змушений був цей істинний мудрець з ційком у руках подаватись у мандри, нести людям слово правди про них самих, про їхню долю й недолю та застерігати, застерігати.

Цим же, на наш погляд, зумовлювався і стиль його творів, що в ньому новітні напівінтелігенти від філософії схильні вбачати селюцького неокковирність та навмисне моралізаторство. А між тим, на наше переконання, у світовій філософській традиції до XVIII століття включно ми не бачимо філософа, йому рівного на теренах розробки гуманістичної проблематики. І не тому не бачимо, що сьогодні кон'юнктура політична така і косяками пішли "українці за професією". Навіть серед грандів європейського (західноєвропейського) напряму у філософській розробці ідей гуманізму (здаймо хоча б плеяду мислителів-гуманістів італійського Відродження) Г.С.Скворода – перший. Інша річ, що ми й до сьогоднішнього дня зуміли не скористатись тисячною долею того багатства мудрості, що вона явлена людству цим філософом-гуманістом. Так, час від часу спроквола (як правило, в "ювілейному режимі") реагуємо виходом пари наукових розвідок, проведенням сквородинських читань, заходів по лінії ЮНЕСКО... А потім (до чергового ювілею) знову розпатякуємо про нашу меншовартість, "колоніальність" та хуторянство. Ходячи пішки по чистому золоту істини, мудрості.

Б.В.Новіков, д.ф.н., проф., зав. кафедри філософії

Г.Скворода

Ювілей хорової капели КПІ

Народна академічна хорова капела КПІ. Диригує Р.Бондар

Увечері 16 листопада в залі засідань Вченої ради святкували 60-річчя Народної академічної хорової капели КПІ.

Вперше учасником ювілею цього колективу я був тридцять років тому, коли ми співали під керуванням Галини Горбатенко. В тому концерті брав участь і хор ветеранів капели, яким керувала її засновниця Лідія Падалко. Пам'ятаю піднесу атмосферу того вечора, в якій поєдналися високе мистецтво академічного хорового співу, радість зустрічі з друзями і молодістю, відчуття духовного єднання капелістів різних поколінь. Потім були інші ювілеї. Мінявся склад капели, мінявся репертуар, але незмінним був той особливий настрій свята, який запам'ятався мені з першого ювілею. І неодмінно в концертах брав участь хор ветеранів.

... Раптом несподіванка – десять років тому ювілей відзначали лише одні ветерани – капели в той час не існувало. І саме після цього розпочалося відродження капели – через п'ять років ми побачили і почули юний колектив. Хоч був він невеличкий, і слухачів на тому ювілеї було небагато, та це було оновлення капели.

І ось вечір 16 листопада. Духовий оркестр, прикрашені сходи, кольорові

буклети з короткою історією хору, які кожен отримував разом з програмою концерту при вході до зали, – все це налаштувало на свято. Переповнений зал, дружні вітання, урочисті нагородження, виступ хору ветеранів під керівництвом Олександра Жигуна, «Марш КПІ» Володимира Чубинського, який співав весь зал, – це знову був той ювілей капели, яким він мав бути. Але головне, заради чого всі зібралися у залі і що, власне, було сенсом свята, – виступ молоді капели, якою диригували художній керівник Руслан Бондар і хормейстер Юлія Аксент.

«Ми побачили чудовий молодий колектив на чолі з молодим талановитим керівником, – сказала мені після концерту Галина Горбатенко, – різні за характером твори капела виконувала тонко й натхненно. Присемно спостерегти за творчим зростанням колективу протягом останніх років. Радусь також здатність хорового братства збиратися, насолоджуючись мистецтвом і спілкуванням. Велике спасибі тим, хто організував для нас це свято».

А на завершення слова поета Віталія Іващенко, що прозвучали в той вечір: «Тож хай живе капела КПІ – співучого народу вдячні учні!»

В.Ігнатюк

Народна хорова капела ветеранів КПІ. Диригує О.Жигун

Г.Варламов вітає Ю.Аксент

Г.Горбатенко

В.Іващенко

Є.Мокренко, А.Мокренко

Справжні баскетбольні баталії виривали у спорткомплексі Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова 27 листопада. У півфінальних

страсті виривали як на майданчику, так і на трибунах: «Ка-Пе-І!», – із запалом скандували вболівальники (переважно вболівальниця) Політеху. І хлопці не підвели! Вони не лише втримали потрібний рахунок, але й закріпили його переможним кидком м'яча в кільце супротивника. 74 : 70 – остаточний рахунок фіналу, і «НТУУ «КПІ» – Поліграфіст» вперше стає переможцем кубку студентської профспілкової асоціації м. Києва!

Після закінчення напруженого фіналу на майданчик для нагородження вийшли чотири кращі команди Києва. Отже, четверте місце посіла збірна Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Ю. Бугая (МНТУ), бронза – у Київського національного економічного університету (КНЕУ), срібло – у КНУТД.

Команда-чемпіон «НТУУ «КПІ» – Поліграфіст», окрім кубку та медалей, отримала цифрову камеру та сертифікати на літній відпочинок до Криму. Крім того, кращим гравцем було визнано також представника капелішної команди, її капітана – Олега Яременка. Із яскравою перемогою нашу збірну привітали голова профкому студентів НТУУ «КПІ» В.Ю.Миронов та директор ВПІ П.О.Киричок (із дванадцяти гравців команди аж семеро студентів-поліграфістів – ось чому в неї подвійна назва). Ось імена чемпіонів: Іван Полежаєв, Олександр Хоменко, Артем Луцук, Ігор Скіба, Денис Рушаків, Олексій Павлик, Максим Сироватко (ВПІ), Олег Яременко, Микола Кірсанов, Тарас Пономаренко (ММІФ), Олександр Храновський (ІФФ), Артем Дядечко (ФЕЛ).

Після урочистого нагородження переможців чемпіонату ми поспілкувалися з людиною, зусилля і професіоналізм якої допомогли нашим студентам-баскетболістам досягти такого значного успіху – тренером збірної «НТУУ «КПІ» – Поліграфіст» майстром спорту Устименком Григорієм Олександровичем. Він розповів нам про баскетбольні традиції в КПІ та відкрив деякі секрети успіху створення потужної збірної.

Студенти КПІ вже понад півстоліття грають у баскетбол. Першим тренером

з цього виду спорту в нашому університеті був Михайло Матвійович Рейнольд, який підготував з 1947 по 1978 рр. понад 50 майстрів спорту. Григорій

терії відбору до збірної досить жорсткі: досвід гри та зріст – від 1 метра 90 сантиметрів (хоча й цього замало!), нападаючих з таким зростом називають «малю-

ПОЛІТЕХНІКИ – ЧЕМПІОНИ СТОЛИЦІ

Олександрович продовжив його роботу в 1978 році, прийшовши в КПІ молодим спеціалістом після закінчення Київського інституту фізичної культури.

Він переконаний, що заняття спортом не лише покращує самопочуття й підтримує гарну фізичну форму, але й формує в людини наполегливість при досягненні поставлених цілей.

Серед його колег та вихованців багато успішних людей, які досягли високих результатів у різних сферах діяльності. Саме тому потрібно приділяти значну увагу заняттям спортом та пропагувати здоровий спосіб життя на найвищому керівному рівні кожного факультету чи інституту, а не ставитися до цього, як до чогось другорядного та неважливого.

С п е ц и ф і к о ю формування студентських команд з баскетболу (як і з будь-якого іншого виду спорту) є постійна

ротація, адже студентський вік короткий – лише п'ять років. Григорій Олександрович вважає, що відбір майбутніх гравців для команди потрібно робити навіть не серед першокурсників, а... школярів та абітурієнтів. Переваги такого підходу очевидні: в потенційних капелішників з'являється додаткова мотивація вступити до НТУУ «КПІ», а збірна економить час пошуків. На жаль, така агітаційна «селекція» проводиться лише на кількох факультетах вузу (найактивнішим у цьому плані зараз є ВПІ). До речі, кри-

ками». Та все ж, найголовніше – бажання грати та наполегливість гравця.

Звичайно, лише відповідних фізичних даних для гри у збірній, а тим більше для навчання в КПІ недостатньо. Студент, перш за все, має гарно вчитися, успішно поєднуючи навчання в університеті із заняттями спортом, що є

Що стосується змагань, то Григорій Олександрович вважає участь у них дуже важливим стимулом для постійних тренувань і підтримки гарної фізичної форми гравців. Адже дух суперництва викликає бажання самовдосконалюватися та перемагати.

За останні кілька років баскетбольна збірна «НТУУ «КПІ» – Поліграфіст» досягла значних успіхів у виступах на міському чемпіонаті та в студентській лізі України. Остання була організована минулого року федерацією баскетболу України й збрала на «фінал чотирьох» кращі студентські збірні у своїх «конфедераціях» (що з баскетбольної мови означає найбільші регіони країни). У лютому 2007 року наша команда здобула надважливу перемогу у «фіналі чотирьох», що проходив у Запоріжжі. Ця подія настільки ж важлива в спортивному житті України, як і проведення першого футбольного матчу вищої ліги, наприклад. І своє ім'я в історію, як переможиця Першої студентської ліги України вписала саме збірна «НТУУ «КПІ» – Поліграфіст».

Уже в грудні збірна братиме участь у відбірних іграх Другої студентської ліги України та відкритому чемпіонаті міста Києва.

Григорій Олександрович вітає своїх підопічних з гарною грою й перемогою в чемпіонаті на кубок студентської профспілкової асоціації м. Києва й дякує тим, хто дуже допомагає в підготовці цих ігор, а саме, тренеру збірної Олегу Вікторовичу Кузенкову, голові профкому студентів Володимиру Юрійовичу Миронову та директору ВПІ Петру Олексійовичу Киричку, які щиро вболівають за спортивне життя КПІ.

Майя Заховайко
фото Олександра Дзюби

та фінальні ігри вирішувалась доля кубку студентської профспілкової асоціації м. Києва. Цей захоплюючий чемпіонат проходить уже восьме. За звання баскетбольного чемпіона столиці змагаються кращі студентські команди. Цього року їх було аж 26.

Збірна НТУУ «КПІ» щороку бере участь у цих іграх, потрапляючи до фіналу та займаючи призові місця, проте смак чемпіонства скуштувала лише раз. Перемога нашим баскетболістам далась нелегко, адже суперником у фіналі став багаторазовий чемпіон цього кубку – команда з Київського національного університету технологій та дизайну (КНУТД або Легпрому в народі).

Інтрига залишалася протягом усього поєдинку, відбив однієї чи іншої команди коливався лише в межах 2-6 очок. Особливо гаряче було в останню хвилину гри: перевага нашої команди була мінімальною, а баскетбол – дуже динамічна гра, і шосто секунди переможць може перетворитися на переможеного. При-

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор

В.М.ІГНАТОВИЧ

Редактор

Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор

О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-Інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.

Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.